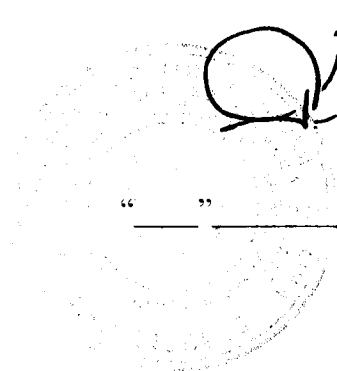

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Шарин С.В.

“ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «**Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Івано-Франківськ, 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Переговорний процес у міжнародній практиці» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». 23 с.

Розробник:

Доцент кафедри історії України і методики викладання історії, кандидат історичних наук
Єгрешій Олег Ігорович

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри історії України і методики викладання історії. Протокол від “30”серпня 2021р. № 1

Завідувач кафедри історії України і методики викладання історії
Райківський І.Я.

Схвалено методичною комісією факультету історії, політології і міжнародних відносин.

Протокол від “25” серпня 20 21 р. № 10

Голова

Кугутяк М.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 29 “Міжнародні відносини”	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконується в межах самостійної роботи		1-й	_____ -й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		I-й	_____ -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	_____ год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	_____ год.
		Лабораторні	
		_____ год.	_____ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	_____ год.
Індивідуальні завдання: 10 год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 34 % : 66 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія України» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Мета дисципліни: студент повинен засвоїти весь матеріал з історії України при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, колоквиумів, захистів краєзнавчих робіт тощо. Засвоїти важливі дати з історії України, орієнтуватися у визначенні історичних епох, їх основних проблем.

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Історія України» є засвоєння ними знань та набуття навичок щодо:

- ознайомити студентів із основною хронологією подій, рубіжними датами і ключовими подіями історичного минулого України;
- ознайомити студентів спеціальності із основною періодизацією історичного процесу;
- запропонувати студентам прізвища основних дійових осіб історичного минулого України;
- навчити студентів мислити у широкому всесвітньоісторичному контексті, залучаючи відповідний фактичний матеріал;
- навчити студентів оволодівати основними навичками написання краєзнавчих робіт;
- навчити студентів зіставляти історичні події із сучасністю. Давати оціночні судження сучасним подіям, «екстраполювати» епохами

Міждисциплінарні зв'язки: «Всесвітня історія», «Політологія», «Історія української культури», «Історіософія», «Філософія».

Компетентності навчання:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ФК 1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

ФК 2 Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема у політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному

ФК 7 Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та ана європейському континенті та місце в них України;

ФК 8 Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені;

ФК 12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання:

ПР 4. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

ПР 6. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному на локальному рівнях

ПР 7 Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні процеси

ПР 11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

ПР 13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

ПР 16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України в міжнародній діяльності

3. Програма навчальної дисципліни

Перший семестр.

Змістовий модуль 1. Історія України від найдавніших часів до кінця XVIII ст.

Тема 1. Вступ. Найдавніші часи в історії України.

Тема 2. Київська Русь.

Тема 3. Галицько-Волинська держава.

Тема 4. Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – початок XVI ст.).

Тема 5. Виникнення козацтва. Запорізька Січ.

Тема 6. Українські землі у складі Речі Посполитої (остання третина XVI – перша половина XVII ст.).

Тема 7. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького.

Тема 8. Політичне становище України в другій половині XVII ст.

Тема 9. Українські землі у складі Російської імперії у XVIII ст.

Тема 10. Українські землі у складі Речі Посполитої у XVIII ст.

Змістовий модуль 2. Історія України XIX – початку XXI ст.

Тема 1. Українські землі у складі Російської імперії у XIX ст.

Тема 2. Українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX ст.

Тема 3. Україна на початку XX ст.

Тема 4. Центральна Рада. Українська Гетьманська держава.

Тема 5. Директорія УНР. Західно-Українська Народна Республіка.

Тема 6. Українські землі у міжвоєнний період.

Тема 7. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945).

Тема 8. Україна у складі СРСР (1945–1991).

Тема 9. Україна – незалежна держава.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь о-го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д .	с.р		л	п	л а б	ін д .	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історія України від найдавніших часів до кінця XVIII ст.												
Тема 1.	3	1	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–

Вступ. Найдавніші часи в історії України												
Тема 2. Київська Русь.	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Галицько- Волинська держава.	5	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – початок XVI ст.).	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Виникнення козацтва. Запорізька Січ.	4	1		-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Українські землі у складі Речі Посполитої (остання третина XVI – перша половина XVII ст.).	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Національно- визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького	5	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Політичне становище України в другій половині XVII ст.	4	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Українські землі у складі Російської імперії у XVIII ст.	4	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-

Тема 10. Українські землі у складі Речі Посполитої у XVIII ст.	3	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	44	8	6	-	-	30	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Історія України XIX – початку XXI ст.												
Тема 1. Українські землі у складі Російської імперії у XIX ст.	9	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українські землі у складі Австрійської (Австро- Угорської) імперії у XIX ст.	9	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Україна на початку XX ст.	10	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Центральна Рада. Українська Гетьманська державна.	9	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Директорія УНР. Західно- Українська Народна Республіка.	6	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Українські землі у міжвоєнний період.		1	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Україна в роки Другої світової війни (1939– 1945).		1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-

Тема 8. Україна у складі СРСР (1945– 1991).		1	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–
Тема 9. Україна – незалежна держава.		1	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8	–	–	30	–	–	–	–	–	–
Усього годин	90	16	14	–	–	60	–	–	–	–	–	–

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	2	3
1	Київська Русь	2
2	Галицько-Волинська держава	2
3	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького	2
4	Українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX ст.	2
5	Директорія УНР. Західно-Українська Народна Республіка.	2
6	Українські землі у міжвоєнний період.	2
7	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945).	2
	Разом	14

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять. Мета виконання самостійної роботи з дисципліни «Історія України»: оптимізація пізнавальної діяльності студентів, спрямованої на розширення, удосконалення і закріплення знань, отриманих в ході аудиторних занять. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає:

1. Підготовку до аудиторних занять;
2. Самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни та проходження тестування за результатами опрацювання;
3. Підготовку індивідуального проєкту (краєзнавчої роботи)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Найдавніші часи в історії України.	3
2.	Київська Русь.	3
3.	Галицько-Волинська держава.	3

4.	Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – початок XVI ст.).	3
5.	Виникнення козацтва. Запорізька Січ.	3
6.	Українські землі у складі Речі Посполитої (остання третина XVI – перша половина XVII ст.).	3
7.	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького.	3
8.	Політичне становище України в другій половині XVII ст.	3
9.	Українські землі у складі Російської імперії у XVIII ст.	3
10.	Українські землі у складі Речі Посполитої у XVIII ст.	3
11.	Українські землі у складі Російської імперії у XIX ст.	3
12.	Українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX ст.	3
13.	Україна на початку XX ст.	3
14.	Центральна Рада. Українська Гетьманська держава.	3
15.	Директорія УНР. Західно-Українська Народна Республіка.	3
16.	Українські землі у міжвоєнний період.	3
17.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945).	4
18.	Україна у складі СРСР (1945–1991).	4
19.	Україна – незалежна держава.	4
	Разом	60

7. Індивідуальні завдання

(виконується в межах самостійної роботи)

Вимоги до написання рефератів з історії своїх населених пунктів.

1. Кількість сторінок – від 12 аркушів.
2. Нумерація сторінок починається з четвертої, де розпочинається виклад першого розділу.

Перша сторінка – титульна.

3. На другій сторінці вміщується зміст реферату.
4. Структурно реферат повинен ділитися на 5 (п'ять) одиниць: власне змісту реферату, вступної частини (вступу), двох пропорційних розділів, висновків, списку використаної літератури.

5. Вступ – дуже важлива складова одиниця реферату, оскільки показує самостійність авторського підходу до роботи. У вступній частині реферату найголовніше вдало сформулювати актуальність теми, розкрити власне бачення автором важливості проблеми. Зазвичай вступ при написанні реферату не повинен перевищувати однієї сторінки. При розкритті розділів не варто надмірно деталізувати, акцентувати на другорядних питаннях, подавати інформацію (дати, події), яка побіжно, опосередковано розкриває тему. З іншого боку, при написанні реферату не варто дуже захоплюватися аналізом “фактажу”. Короткі підсумкові узагальнення по розділах слід зробити хіба що наприкінці цих розділів, виділивши для цього один абзац. Розкриваючи

розділи, належить пам'ятати, що найголовніше завдання, що стоїть перед автором – максимально широко, але водночас лаконічно висвітлити тему реферату. Розділи можуть ділитися як за проблемним, так і за хронологічним принципом. Наприкінці розділів вартує зробити короткий самостійний висновок (кілька речень). При розкритті розділів іноді (якщо є більш як 10 позицій літератури) роблять поклики на відповідні прочитані книги. Поклики подають у квадратних дужках, де зазначають також сторінки книги, звідки запозичується інформація. Втім поклики варто подавати студентам історичного (фахового) факультету.

6. Кращий реферат повинен також містити завершальну частину – висновки. У них автору належить підвести підсумки реферату. Спробувати, свого роду, дати відповідь на питання – що слідує з пропонованого фактичного матеріалу? Найважливіше аби висновки мали самостійний характер. Як правило, у рефераті висновкова частина не повинна перевищувати одну сторінку.

7. Завершальна частина – список використаної літератури. Узагалі мінімальна кількість позицій літератури для реферату – 10 позицій. Літературні позиції повинні бути побудовані за алфавітним принципом.

Зразок змісту:

Вступ.....	3
Розділ I. Розвиток об'єднаного Галицько-Волинського князівства за Романа Мстиславовича.....	4
Розділ II. Галицько-Волинське князівство в умовах правління Данила Галицького.....	8
Висновки.....	11
Список використаної літератури	12

Взірець списку використаної літератури:

1. Брайчевський М.Ю. Походження Русі. К., 1968. 186 с.
2. Даниленко В.Н. Енеолит України. К., 1974. 204 с.
- і т. д.

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: лекція; семінари; самостійна робота; індивідуальна робота.

Провідне значення в навчальному процесі вищої школи відводиться лекціям. Вони визначають його зміст і спрямованість, у них дається систематичний науковий виклад історії України. Лекція як метод навчання має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета, вона не тільки стимулює конкретно-образне мислення, а й активізує логічне мислення слухачів, послідовно з'ясовує всі пункти плану. Предметом лекції є вивчення явищ, подій, процесів, що мають між собою зв'язки і залежності причинно-наслідкового характеру.

Досвідом доведено: коли студент приступає до вивчення тієї чи іншої теми, не прослухавши попередньо відповідної лекції, то відчуває при цьому неабиякі труднощі. За лекціями, як правило, йдуть семінарські заняття, які

проводяться з метою: сприяти поглибленому засвоєнню студентами найбільш важливих і складних тем курсу; ознайомити студентів із наявною спеціальною літературою з даної проблематики, дати можливість для її опрацювання; виробити вміння самостійно працювати над документами та здійснювати їх науковий аналіз; навчити студентів аргументовано викладати свої погляди, простежувати причинно-наслідкові зв'язки, вести дискусію.

Студентові під час підготовки до **семінарського заняття** необхідно уважно опрацювати рекомендовану літературу, законспектувати основні думки, продумати й скласти план чи тези свого виступу. На занятті він за бажанням або на вимогу викладача повинен відповісти на поставлені питання. Важливо чітко сформулювати тему доповіді, назвати опрацьовану літературу, а потім викласти матеріал, у кінці зробити відповідні висновки, виокремити судження, підкріплюючи їх прикладами. Якщо студент виступає з доповненням, то бажано, щоб також дав оцінку попереднім відповідям. При цьому йому дозволяється користуватися конспектом, але не слід, зрозуміло, читати свої записи дослівно.

Пропоновані плани семінарських занять з історії України охоплюють період від найдавніших часів до сьогодення. Кожне заняття містить план, а також список джерел і основної та додаткової літератури, які викладач рекомендує студенту для опрацювання. Зауважимо, що у списку немає змоги подати всю доступну літературу з тої чи іншої проблематики, студент може самостійно здійснювати бібліографічний пошук і використовувати інші видання. У пропонованих планах семінарських занять не вміщено найновішу літературу, про неї можна довідатися на лекціях або шляхом самостійного пошуку в бібліографії або через електронні засоби інформації. Окремо виділяються узагальнюючі дослідження (підручники), що можуть бути рекомендовані при підготовці до змістових модулів та екзамену.

В кінці кожної теми подано методичні рекомендації, що містять короткий план відповіді на поставлені питання, звертають увагу студента на найбільш важливі аспекти піднятої проблеми. Головне їх завдання – розвиток розумових здібностей студентів під час самостійної роботи з навчальною літературою.

Методичні рекомендації насамперед покликані допомогти студентам в організації їхньої роботи з оволодіння конкретними вміннями, навичками та методичними знаннями. Проте це не єдине їх призначення. Зауважимо, що кожний вид занять має сприяти розвиткові мислення студентів, формуванню узагальнених умінь.

Методичні вказівки мають відповісти студентам на такі запитання:

- Яка навчальна мета певної роботи, чого вона має навчити?
- Який зміст роботи, що треба зробити?
- Що для цього треба знати і вміти?
- Чому слід використовувати саме пропоновані засоби, а не інші?
- Як виконується робота?
- Коли і для чого набуті вміння будуть потрібні?

Необхідно намагатися, аби записи були стислими, проте змістовними, якнайповніше сприяли глибокому засвоєнню основних проблем, що розглядаються. Досягти цього можна, перш за все, вмілим підбором матеріалу,

дотриманням стилю, де думка виражається досить коротко й лаконічно. Варто виділити найбільш яскраві факти, приклади, цифри, а також власні думки, що виникли в ході опрацювання матеріалу. На семінарах повинна домінувати не стільки пам'ять, скільки самостійне мислення, тобто не репродуктивне (відтворююче), а розвиваюче орієнтоване навчання. Досвідом доведено, що до вивчення студентом тієї чи іншої теми варто приступати, прослухавши попередньо відповідну лекцію, в якій викладач дає загальний огляд доступних джерел та історіографії, визначає зміст і спрямованість навчального процесу.

У ході семінарського заняття заслуховуються та обговорюються реферати з важливих і складних проблем. Їхнє зачитування розраховане на 10-15 хвилин. Реферат слід готувати, маючи чіткий план, виклад основного матеріалу, висновки, посилання на джерела і літературу, які подаються в кінці.

Пропоноване видання розраховане на студентів університету, де історія України є обов'язковим, але не профільюючим предметом. У методичному посібнику з історії України плани семінарських занять подані відповідно до навчальної програми, схваленої кафедрою історії України Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Автор наголошує, що навчальні підручники з історії України (перелік яких рекомендується нижче) слід використовувати готуючись до кожного семінарського заняття. Тому вони не завжди вводяться в списки літератури до семінарів. Зрозуміло, що навчальна література є обов'язковою в підготовці до всіх занять.

В міру особливостей навчального процесу, обумовлених епідемією COVID-19, зросла роль інноваційних методів навчання, в першу чергу методів дистанційного навчання (використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів, застосування платформ Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex для організації відео конференцій тощо).

9. Методи контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль дисципліни здійснюється у формі екзамену та передбачає виконання письмових екзаменаційних завдань, які містять як розгорнуті, так і тестові завдання. На екзамен виносяться питання, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, які потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань. Перед екзаменами у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації. Перелік екзаменаційних питань містяться у силабусі, а також доводяться до здобувачів вищої освіти лектором на консультації.

Бали за теми, винесені на семінарські заняття	Бали за теми, винесені на лекційні заняття	Бали за індивідуальну роботу	Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури	Екзамен	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5	6

Максимально но 20	Максимально но 15	Максимально но 10	Максимально но 5	Максимально но 50	100

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Студент має змогу також отримати **додаткові бали**, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із

внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.

Шкала оцінювання для екзамену

Університетська	Оцінка ECTS	Національна
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань для екзамену Програмові вимоги з нормативного курсу «Історія України»

1. Початки людського життя на території сучасної України (палеоліт, мезоліт, неоліт).
2. Трипільська культура.
3. Кіммерійці. Скіфи. Сармати.
4. Грецькі колонії у Північному Причорномор'ї.
5. Передумови утворення держави на Русі. Норманська теорія походження Київської Русі.
6. Політичний розвиток Київської Русі у X ст.
7. Завершення процесу складання держави за Володимира Великого і Ярослава Мудрого.
8. Соціально-політичний устрій Київської Русі.
9. Київська Русь в часи феодальної роздробленості (кін. XI – XIV ст.).
10. Культура та історичне значення Київської Русі.
11. Галицьке і Волинське князівства в XI – XII ст. та їх об'єднання. Роман Мстиславич.
12. Внутрішня та зовнішня політика Данила Галицького.
13. Галицько-Волинська держава в останній третині XIII – першій половині XIV ст.
14. Соціально-економічні відносини в Галицько-Волинському князівстві.
15. Становлення Литовсько-руської держави (друга пол. XIV ст.). Устрій держави.
16. Зближення Литви і Польщі. Кревська унія. Литовсько-руська держава у XV – першій половині XVI ст.

17. Люблінська унія 1569 р. Соціально-економічний розвиток українських земель після унії.
18. Становище церкви у XVI ст. Берестейська церковна унія 1596 р.
19. Територія, умови та джерела формування козацтва.
20. Виникнення Запорізької Січі. Дмитро Вишневецький.
21. Господарство та устрій Січі.
22. Реєстрове козацтво. Боротьба з турками і татарами. Петро Сагайдачний.
23. Козацько-селянські повстання кінця XVI – 30-х років XVII ст.
24. Україна напередодні Визвольної війни. Причини війни. Б.Хмельницький.
25. Початок війни. Перші перемоги козацько-селянської армії (1648).
26. Воєнні дії 1649-1653 рр. Формування органів державної влади в Україні.
27. Українсько-російський договір 1654 р.: неоднозначність оцінок.
28. Розвиток подій в Україні у 1654-1657 рр. Політичні та соціально-економічні наслідки Визвольної війни.
29. Гетьманування І.Виговського. Гадяцька унія.
30. Боротьба козацько-старшинських угруповань за владу в Україні. Доба Руїни. Причини та наслідки. Андрусівське перемир'я.
31. Гетьманування П.Дорошенка.
32. Боротьба проти Туреччини та Кримського ханства. "Вічний мир" 1686 р.
33. Україна за гетьманування Івана Мазепи (1687-1709).
34. Гетьман Пилип Орлик та його Конституція.
35. Поступове обмеження автономії України в період гетьманування І.Скоропадського (1708-1721) та правління І Малоросійської колегії (1721-1727).
36. Становище України за гетьмана Д.Апостола (1727-1734). Правління гетьманського уряду (1734-1750).
37. Гетьманування К.Розумовського (1750-1764). Остаточна ліквідація царизмом української автономії.
38. Політичне становище правобережних і західноукраїнських земель.
39. Гайдамацький рух і Коліївщина.
40. Опришківський рух. Олекса Довбуш.
41. Поділи Польщі та їх значення.
42. Адміністративно-територіальний устрій українських земель.
43. Сутність українського національного Відродження, його передумови, особливості та етапи розвитку.
44. Таємні масонські і декабристські організації на Україні.
45. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. Т.Шевченко.
46. Зародження та розвиток громадсько-політичних організацій та партій у другій половині XIX ст.
47. Соціально-економічне становище. Реформи 60-70-х рр. в Україні.
48. Вхідження Галичини в склад Австрії. Адміністративно-територіальний устрій.
49. Початок українського національного відродження. Діяльність "Руської Трійці".
50. Революція 1848 р. в Галичині.

51. Суспільно-політичний рух після 1848 р. Перші українські політичні партії.
52. Закарпаття та Буковина під владою Австрійської імперії.
53. Розвиток суспільно-політичного руху на поч. ХХ ст.
54. Україна в революції 1905-1907 рр.
55. Українські землі в 1907-1914 рр.
56. Україна в роки Першої світової війни.
57. Лютнева революція і піднесення національно-визвольного руху в Україні. Центральна Рада.
58. Перші кроки на шляху організації української державності. I та II Універсали Центральної Ради.
59. Проголошення Української Народної Республіки. Війна більшовицької Росії проти УНР.
60. Проголошення незалежності УНР. IV Універсал. Брест-Литовський мирний договір.
61. Прихід до влади гетьмана П. Скоропадського. Діяльність гетьманського уряду.
62. Прихід до влади Директорії УНР.
63. Внутрішня і зовнішня політика Директорії. Акт соборності.
64. Проголошення ЗУНР.
65. Внутрішня і зовнішня політика ЗУНР.
66. Причини поразки та історичне значення української національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
67. Нова економічна політика: особливості та наслідки.
68. Вхід України в склад СРСР. Кордони УРСР.
69. Українізація: причини та наслідки.
70. Індустріалізація: причини та наслідки.
71. Колективізація. Голод 1932-1933 рр.
72. Репресії 30-х рр.
73. Західноукраїнські землі під владою Польщі.
74. Буковина та Закарпаття в 20-30-х рр.
75. Пакт Молотова-Ріббентропа і Західна Україна.
76. Напад Німеччини на СРСР. Оборонні бої Червоної Армії у 1941-1942 рр.
77. Встановлення німецького окупаційного режиму в Україні.
78. Рух Опору в Україні.
79. Наступ радянських військ у 1943-1944 рр. і вигнання німецьких агресорів з України.
80. Посилення сталінського тоталітарного режиму (1945-1953 рр.).
81. Україна у період хрущовської "відлиги". Шістдесятники.
82. Період "застою" і криза радянського суспільства (1964-1985 рр.). Наступ на національно-демократичні сили. Дисидентський рух.
83. Україна в період перебудови (1985-1991 рр.).
84. Проголошення національної державності 1991 р.
85. Політичний розвиток України (1991-2004 рр.). Прийняття Конституції України 1996 р. Президентство Л. Кравчука.

86. Політичний розвиток України (1991-2004 рр.). Прийняття Конституції України 1996 р. Президентство Л.Кучми.
87. Проблеми економічного розвитку. Становище в соціальній сфері 1991-2004 р.
88. Духовне життя українського суспільства 1991-2004 р.
89. Зовнішня політика України 1991-2004 р.
90. «Помаранчева» революція 2004 р. Президентство В.Ющенко 2005-2010 рр.
91. Президентство В.Януковича 2010-2014 рр. Історичні передумови Євромайдану.
92. Євромайдан 2013-2014 рр. Початок російсько-української війни.
93. Анексія Криму. АТО (ООС)
94. Президентство П.Порошенка 2014-2019 рр. Утворення ПЦУ. Надання Томосу.
95. Президентство В.Зеленського. Російсько-українська війна

11. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. *Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
2. *Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
3. *Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
4. *Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
5. *Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
6. *Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».*

(ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>).

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

12. Методичне забезпечення

Тексти лекцій; плани семінарських занять; зразки контрольного тестування і завдань для поточного тестування; список літератури; методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань.

13. Рекомендована література:

1. Аркас М. Історія України-Русі – Одеса : Маяк, 1994. – 392 с.
2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб.– 3-тє вид., доп. – К.: Академвидав, 2006. 688 с. (Альма-матер).
3. Гусєв В. І. Історія України: навч. посіб. К.: Вища школа, 2003. 431 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст. К.: Генеза, 2000. 360 с.
5. Грушевський М. Історія України-Руси. В 11 т., 12 кн. – К.: Наукова думка, 1991.
6. Довідник з історії України. А-Я / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста; Ін-т істор. досліджень ЛНУ ім. І. Франка. – 2-ге вид., доопрац. і доп. – К.: Генеза, 2001. 1136 с.
7. Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005.
8. Єгрешій О. Єпископ Григорій Хомишин: портрет релігійно-церковного і громадсько-політичного діяча. Івано-Франківськ: НоваЗоря, 2006. 168 с.
9. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с. (Альма-матер).
10. Історія України / за ред. В. Смолія. – 3-тє вид., доп. й перероб. К.: Альтернативи, 2002. – 471 с.

11. Історія України / кер. авт. кол. Ю. Зайцев. – Вид.4-те. – Львів: Світ, 2003. – 520 с.
12. Історія України: навч. - метод. посіб. для семінар. занять / В.М. Литвин, А.Г. Слісаренко, В.Ф. Колесник [та ін.]. – К.: Знання-Прес, 2006. 460 с.
13. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / редкол. В.М.Литвин [та ін.]; ред. Л. О.Біда. – К.: Вища школа, 2002. – 430 с.
14. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в Русі Опору 1960–80-х років. К.: Либідь, 1993. – 224 с.
15. Король В. Історія України: навч. посібник / В. Король. – 2-ге вид., доп. – К.: В.Ц.:«Академія», 2008. – 496 с. (Альма-матер)
16. Магочій Павло-Роберт. Історія України. К.: Критика, 2007. 640 с.
17. Новий довідник: Історія України / упоряд. С. Крупчан, Т. Крупчан, О. Скопненко, О. Іванюк. – 2-ге вид. – К.: ТОВ «КАЗКА», 2006. – 736 с.
18. Субтельний О. Україна: історія [пер. з англ. В. Шевчука]. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1993. – 720 с.
19. Україна крізь віки: у 15 т. / НАН України; Ін-т історії України НАН України. – К., 1998–1999.
20. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2005. – 584 с.

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.